

3 Závěr

Nutno dodat, že ač se kulturní účet za období 2013 zpracovává již po páté, lze považovat **ověření metodických přístupů za téměř stejně významné jako hledání věcných výsledků**. S ohledem na rozšíření sektoru kultury, jeho úplnějšího postižení statistickým zjišťováním i částečné uplatnění pozměněných metodických přístupů, jsme stále ještě na počátku vznikající časové řady, a proto ještě není zcela možné s jistotou porovnávat a hodnotit dynamiku úrovně jednotlivých ukazatelů. Bez ohledu na tuto skutečnost však **toto zpracování kulturního účtu ukázalo, že některé významné poznatky o kulturním sektoru se každoročně v zásadě potvrzují** (např. postavení jednotlivých oblastí v rámci sektoru, počty zaměstnanců atd.).

Základní otázkou, na kterou by měl dát účet kultury odpověď, je původ, rozsah a užití finančních zdrojů v sektoru kultury. Z administrativních dat bylo zjištěno, že veřejný sektor se podílí na příjmech kulturních institucí částkou 34,6 mld. Kč (tj. 15,8%) s tím, že tyto prostředky plynou zejména do oblastí kulturního dědictví, živé umělecké tvorby a do uměleckého vzdělávání. Podle šetření v domácnostech dosáhly výdaje směřující z rodinných rozpočtů do kultury, zejména do oblasti médií a živé tvorby, 42,8 mld. Kč (tj. 19,5 % celkových zdrojů). Zdroje vytvořené v podnicích (137,2 mld Kč tj. 62,5 % z celkových) a neziskových institucích se snížily ještě více než zdroje pocházející od domácností. Tato skutečnost ovlivnila celkový pokles rozsahu disponibilních zdrojů (provozního i investičního charakteru) v kulturním sektoru (o 16,8 mld. Kč tj. o více než 7 %).

Opět se potvrdilo, že se **jednotlivé kulturní oblasti významně liší stupněm uplatnění tržních principů a v této souvislosti také úrovní hospodaření**, s tím související výší průměrných mezd, investiční aktivitou atd. Případné prohlubování této diference bude zřejmě záviset na technickém rozvoji na straně jedné a rozsahem podpory neziskových aktivit (kulturní dědictví a část živé tvorby) z veřejných zdrojů na straně druhé.

Problematické ekonomické výsledky výše jmenovaných kulturních oblastí by bylo možné přisuzovat i omezeným možnostem finančních ukazatelů pro vyjádření rozsahu a kvality výkonu některých činností (např. péče o kulturní dědictví, vzdělávací činnost kulturních institucí, působení kultury a jejích hodnot na jedince i společnost). V této souvislosti **je proto na místě doplnit ekonomické ukazatele naturálními**, z nichž se jako nejvhodnější pro svou komplexnost jeví ukazatel počtu návštěvníků. Nutno dodat, že i celková návštěvnost kulturních institucí se v porovnání s rokem 2012 mírně - o 0,2% - snížila (viz. tab. č. 13).

Horší hospodářské výsledky v porovnání s předcházejícím rokem dokládá také nižší tvorba zisku (pokles z 12,1 mld. Kč na 8,6 mld. Kč (o 29 %) a ziskové marže z 4,9 % na 3,4 % tj. o 1,5 proc. bodu – viz tab. č. 3 a č. 10).

V makroukazatelích se porovnání se zpřesněnými údaji za rok 2012 nejeví tak nepříznivě. Při mírném poklesu produkce (o 2,7 %) klesla mezispotřeba ještě hlouběji (o 3,3 %) a hrubá přidaná hodnota se tak snížila o 2 %.

Jak se ukazuje, **váha či podíl sektoru kultury na ekonomice jako celku v několika významných ukazatelích osciluje** (v poměrně širokém rozmezí) **kolem 2 %**.

Veřejné zdroje věnované kultuře představují 2,16% celkových konsolidovaných výdajů veřejných rozpočtů, podíl výdajů domácností na kulturu k celkovým výdajům domácností dosahuje 3,2 % a počet zaměstnanců v sektoru kultury necelé 2 % z celkového počtu zaměstnanců v ekonomice. Konečně předběžně odhadované podíly produkce a hrubé přidané hodnoty v kultuře mírně přesahují dvouprocentní úroveň (2,11 % a 2,26 %), zatímco odhadovaný hrubý domácí produkt kultury svou výší zůstává pod touto úrovní (1,37 % celostátního ukazatele).

Pokud bychom přidali na pomyslnou misku vah neměřitelnou část výkonů a společenského dosahu sektoru kultury, byl by jeho podíl jistě mnohem vyšší. To, co nelze finančně vyjádřit je však mimo naše možnosti. Je třeba se zabývat tím, co dokážeme ovlivnit a provádět opatření - zejména v oblasti statistických zjišťování – která nám umožní postupně zvyšovat rozsah kulturních aktivit zahrnutých do satelitního kulturního účtu a naopak snižovat stupeň jeho nepřesnosti.